מהדורה למורה – סוגי דמויות ומחסן תכונות – דף תרגול (עולים)

דף תרגול על סוגי דמויות (ראשית/משנית, עגולה/שטוחה, דינמית/סטטית), אפיון ישיר ועקיף ומחסן התכונות. הדוגמאות הן משפטים ודמויות מקוריים קצרים; בחלק ג׳ התלמידים והתלמידות כותבים פסקת אפיון: טענה, ביסוס והסבר.

מסלול עולים: גרסת עולים: מילון מילים בראש הדף, הוראות קצרות בעברית פשוטה, מחסן מילים להשלמות. מומלץ לעבוד בזוגות ולאפשר שימוש במילון.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	דמות שמשתנה היא:	ב – דינמית
2	כתוב בדיוק מה התכונה. זה אפיון:	ב – ישיר
3	ילד מחביא עוגיות כדי לא לתת. מה התכונה?	ב – אנוכיות
4	איזה משפט מתאר מצב רגשי ולא תכונה קבועה?	ב – היא נבוכה עכשיו
5	דמות שטוחה היא תמיד "דמות גרועה" שפוגעת בסיפור.	לא נכון – שטוחה אינה גרועה: בקומדיה ובמשל דמויות שטוחות עובדות מצוין, כי הן מגדילות תכונה אחת.
6	בלי דמות ראשית אין סיפור.	נכון
7	שינוי במצב החיצוני של דמות (למשל, היא נהייתה ענייה) הוא תמיד גם שינוי פנימי.	לא נכון – שינוי חיצוני אינו בהכרח שינוי פנימי; צריך להראות שינוי בהבנה, בערכים או בהתנהגות.
8	דמות עם הרבה צדדים היא דמות ____.	עגולה

#	שאלה	תשובה / כיוון
9	מיינו: תכונה או רגש של רגע?	תכונה: נדיבה, חשדנית, סבלנית, עקשנית | מצב רגשי: מתוסכלת, נרגשת, מבוהלת, מבולבלת
10	חברו מעשה לתכונה.	1–ב, 2–ה, 3–ד, 4–א, 5–ג
11	איך הילדה משתנה? כתבו התחלה – סיבה – סוף.	פתיחה: מסתגרת ומפחדת. סיבה אפשרית: חברות חדשה או הצלחה קטנה (על התלמידים להציע סיבה הגיונית). סיום: פתוחה, בטוחה בעצמה ומנהיגה.
12	כתבו על דמות. אל תכתבו את התכונה – הראו אותה במעשים.	קריטריונים: אפיון עקיף בלבד בגוף הטקסט; לפחות שלושה אמצעי אפיון שונים (מעשה, דיבור, מראה/מקום); התכונות שבשורה האחרונה נובעות בבירור מן הפרטים; שימוש במילת תכונה מדויקת מן המחסן; לשון תקינה.

כרטיס יציאה – כיוון

1. עגולה – מורכבת עם תכונות רבות וסותרות; שטוחה – בנויה סביב תכונה אחת או שתיים וצפויה. 2. למשל: "היא נכנסה ראשונה לבניין הבוער כדי להוציא את החתול." 3. תשובה אישית.

הדף מתאים לעמוד "סוגי דמויות ומחסן תכונות – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

סוגי דמויות ומחסן תכונות – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: עולים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מילים שכדאי לדעת

מילה	הסבר בעברית קלה	English
דמות ראשית	הדמות שהסיפור עוסק בה בעיקר	main character
דמות משנית	דמות שעוזרת לסיפור אבל אינה במרכז	secondary character
דמות עגולה	דמות מורכבת עם הרבה צדדים	round character
דמות שטוחה	דמות עם תכונה אחת בולטת	flat character
דמות דינמית	דמות שמשתנה במהלך הסיפור	dynamic character
דמות סטטית	דמות שלא משתנה	static character
אפיון ישיר	כתוב במפורש איזו תכונה יש לדמות	direct characterization
אפיון עקיף	מבינים את התכונה ממעשים ומדיבור	indirect characterization
תכונה	איך הדמות: אמיצה, קנאית, נדיבה...	trait
דמות טיפוסית	דמות שמייצגת תכונה אחת בקיצוניות	stock character

חלק א' – מושגים

סמנו תשובה אחת. כתבו נכון או לא נכון.

מחסן מילים: עגולה

1. דמות שמשתנה היא:

א) סטטית ב) דינמית ג) שטוחה ד) משנית

2. כתוב בדיוק מה התכונה. זה אפיון:

א) עקיף ב) ישיר ג) של מקום ד) של זמן

3. ילד מחביא עוגיות כדי לא לתת. מה התכונה?

א) נדיבות ב) אנוכיות ג) אומץ ד) סקרנות

4. איזה משפט מתאר מצב רגשי ולא תכונה קבועה?

א) היא נדיבה ב) היא נבוכה עכשיו ג) היא חרוצה ד) היא ישרה

5. דמות שטוחה היא תמיד "דמות גרועה" שפוגעת בסיפור. ◯ נכון ◯ **לא נכון**

6. בלי דמות ראשית אין סיפור. ◯ נכון ◯ **לא נכון**

7. שינוי במצב החיצוני של דמות (למשל, היא נהייתה ענייה) הוא תמיד גם שינוי פנימי. ◯ נכון ◯ **לא נכון**

8. דמות עם הרבה צדדים היא דמות _____.

חלק ב׳ – מיון והתאמה

מיינו לטבלה. חברו קו.

9. מיינו: תכונה או רגש של רגע?

מחסן מילים: מבולבלת · עקשנית · נדיבה · סבלנית · מבוהלת · נרגשת · חשדנית · מתוסכלת

תכונה	מצב רגשי

10. חברו מעשה לתכונה.

#		האות שלי		התאמה
1	נותנת מכספה לכל מי שמבקש	____	א	רכלן
2	ממשיך להתאמן כל יום, גם אחרי כישלון	____	ב	נדיבה
3	בודקת שלוש פעמים שהדלת נעולה ולא סומכת על אף אחד	____	ג	אכפתי
4	מספר לכולם סודות של אחרים	____	ד	חשדנית
5	מוותר על תורו כדי שחבר חדש ישחק	____	ה	מתמיד

חלק ג׳ – כתיבת אפיון

כתבו: תכונה – מה הדמות עשתה – הסבר.

11. איך הילדה משתנה? כתבו התחלה – סיבה – סוף.

12. כתבו על דמות. אל תכתבו את התכונה – הראו אותה במעשים.

כרטיס יציאה

1. מה ההבדל בין דמות עגולה לדמות שטוחה?

2. כתבו משפט אחד של אפיון עקיף שמראה אומץ.

3. היום הבנתי ש...